

2-4° 66/18-19

POAŽHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

1. číslo

Budyšin, januar 1968

Lětnik 18

Hrono na wulki rōžk 1968

Činće pokutu a wěrcé ewangelijej!
Mark. 1, 15

Nowe lěto je so započalo! K čemu pak je nam date runje za přeni měsac napominanje, **pokutu činić**? Přez cyły januar mamy epifaniski čas, njedzele po Třoch Kralach, kotrež steja w swětle hwězdy mudrych z rańšeho kraja. W pōstnym času, w měsacach z pokutnym dnjom, wězo tež swjaty adwent chcemy sebi to dać lubić. Potom leža w našich Božich domach wioletne woltarne plachty, a to je pokutna barba. Što dyrbi pak tute napominanje k pokuće nětko w tutym času, při spočatku noweho lěta?

Zajimawe je, zo bě někotry nowy započatk w Božim kralestwje zwjazany z pokutu. Tež hdyž mamy nětko lěto 1968, w kotrymž žadyn wulki reformaciski jubilej njeswjěcimy, njechamy wažny akt a fakt reformacije zabyć. „Ecclesia semper reformanda! – Cyrkej ma so stajnje reformować!“ To smy hižom na našim poslednim cyrkwinskim dnju w Slepom slyšeli. Tež reformaciske wopomnjenje w Budyšinje na koncu oktobra zašłego lěta steješe pod heslom: Reformacija dale dže. Do zjawnosće stupil je Luther ze swojimi tezami, a přenja so počahuje wuraznje na naše slowo. Potajkim je so reformacija zjawnje započala z napominanjom k pokuće.

Spominajmy na spočatk křesćanskeje cyrkwy, na přenje swjatkanje w Jeruzalemje! Tysacam běše Pětrowe předowanje přez wutrobu šlo, a woni džěchu k japoštołam so prašejo: „Wy mužojo, lubi bratra, što mamy činić?“ Tehdom praješe Pětr: „Činće pokutu a dajće so každy křičić na mjeno Jezom Chrysta k wodaću hrěchow!“ A dale wróco: W za nami ležacym adwentskim času steješe před nami pokutny předar Jan křćenik. Jeho skutkowanje je započatk nowoje doby. A tež wón přikaza wšěm sprawnym ludžom, kiž k njemu přindžechu, pokutu činić.

Naše hrono pak je přenje slowo, kotrež nam Markus wo Jezusu rozprawja. Won je započal jako Zbōžnik w Galilejskej skutkować. A što sej žada? Ničo noweho, sensacionalneho! „Činće pokutu a wěrcé ewangelijej!“ Jezus je aramejsce rěčal. A tam rěka „pokutu činić“ po slowje „so wrócić“. Potajkim wón tak napomina: „Wy, lubi ludžo, wy sće na wopačnym puću, wróće so! Ja mam za was ewangelij, wjesołu powěsć! Ta chce wam pomahać, prawu nowu cěr namakać!“

W započatku noweho lěta je tež za nas trjeba, prawy směr namakać. Tute

Z misionstwa

Założenje wosady Rongo w Nowej Guineji

Günther Renck

Tohodla, moji lubi bratra, budźće wobstajni, njehnući a přiběrače stajnje w skutku Knjeza, dokelž wěsće, zo waše džěto njeje podarmo w Knjezu.

I. Kor. 15, 58.

Ze stawiznow wosady Rongo

Hdyž w lěće 1949 amerikanski misionar Frerichs přeni raz po wokolinje 4000 metrow wysokeje hory Mt. Michael pućowaše, bě tutón kraj hišće cyle njeznaty. Tamni ludžo njeběchu hišće ženje žadry kontakt ze „swětom“ měli. Raz přindže ze swojimi pomocnikami, zastupjerjemi wosady Raipinka, do wsy Kiseveloka, hdžež běchu ludžo runje dowobjedowali. Woni běchu jednu zemřetu žonu tuteje wsy zjedli. To běše za tehdyši čas zwučene wašnje, swojich zemřětych „pochować“.

W Kiseveloka założichu přenju misionarsku staciju. Jedyn wučer a jedyn ewangelista so tam zasydlištaj. Bórze přindžechu daši ewangelisca a wučerjo, kotřiž so w druhich wsach zasydlichu a tam z připowědanjom ewangelija započachu. Džěło ewangelistow přinješe plody. Po někotrych lětach chcyše so wjětša ličba swójeho pohanstwa wzdac. W někotrych wsach so podawaše křćeńska wučba. Wšědnje běchu na wsach nutnosće. Wono so zdaše, kaž by so ewangelij hižom zakorjenil. W lěće 1956 da so w Kiseveloka mała skupina mužow a žonow wukřčić. Ale hižom bu misionarske džěło wohrožene, a to na jedne wašnje, kaž to nchtón wočakował njebě. W samsnej krajiny běchu družicy misionarowo z USA na swoju ruku z misionarstwom započeli. Z tym bě lutherske džěło hačene. Pohanjo dachu so zamučić. Woni so nadzijachu pola amerikanskich misionarow wjace zemskeho bohatstwa hač pola chudych domoródných ewangelistow. Hdyž so w tajkej nadziji čujachu zjebani, so wot amerikanskich wotwo-

bročichu, ale woni njepřindžechu wróco k swojim domoródnym ewangelistam, ale běchu zaso jako pohanjo žiwi. W někotrych wsach přesta wšo misionarske džěło.

W swojej nuzy wobročichu so ewangelisca na direkciju misionarstwa z próstwu, zo bychy jim tola do tuteje krajiny misionara posłali. Na tajke wašnje wočakowachu posyljenje w swójim čěžkim džěle.

Założenje misionarskeje stacije Rongo

Tajke běše položenje započatk lěta 1958, hdyž přindžech do Noweje Guineje a misionarska konferenca mi nadowk da, zo bych při horje Mt. Michael nowu misionarsku staciju založili. Jara spomožne městno namakachmy wosrjedź krajiny na jednej runinje 2040 metrow wysoke. Tole městno rěkaše poprawom Kevuapuva. Dokelž pak bě tole mjeno tak dołhe a so nam tak čežce wurjekowaše, wužiwachmy mjeno jedneje hory a mjenowachmy staciju Rongo.

Z wutwarjenjom tajkeje stacije je wjele zwonkowneho džěla zwjazane. Městnosć bě cyle zaroscena z lěsom, kerkami a rohodžinu a dyrbeše so najprjedy wuprózdnic. Přenje měsacy bydlich w jara špatnej budce. Potom pak mi domoródní pomhachu twarjenčko natwaric z toho, štož tam krajina poskičeše: drjewo, bambus, rohodžina a tiawa. To běše to přenje twarjenje w Rongo, w kotrymž sym ze swojej swojbu polštwtorta lěta bydlił. Nadobu za dom dyrbjachmy sej sami zhotowic. Stomiki a trawu sadžachmy. 3 km dołhu hrjebičku sčahnychmy, zo bychmy na staciji wodu měli. Cyłu ležownosć dyrbjachmy z plotom wobhrozić, dokelž tam swinje swobodnje wokoło běhachu. Tež drohu dyrbjachmy natwaric, štož bě při nahlych horach husto dosć jara strašne džěto. Bórze sej natwarichmy tež šulu, zo by móhl wučer, kiž bě z drugeje wosady k nam přišoł, z wuwučowanjom započec. Hdyž pozdžišo ličba šulerjow rosceše, smy hišće dalšu šulu natwarili. Moja žona poča bórze chorych lěkować. Za tole džěto natwarichmy wosebitu chěžu.

Misionarske džěło

Ze zwonkownym natwarjenjom misionarskeje stacije njebě dawno wšo do-

Jezusowe slowo chce nam k tomu pomahać! Pokutu činić, to rěka potajkim, so wrócić wot wopačneho puća a so cyle k Bohu a Jezusej wobročic z połnym dowěrjenjom k wjesolej powěsći, kotruž wón ma za nas na kōždym, jednotliwym dnju lubeho noweho lěta. Wono je a wostanje za nas tež w lěće 1968 annus Domini, lěto Knjeza! Hamjeń. La.

Po rjanych krajinach a městach našeje Němskeje demokratiskeje republiky

Lubi čitarjo, kaž so to slušeše za jubilejske léto reformacije, sym z wami w poslednich čisłach pobyl we Wittenbergu, w Erfurce a w Eisenachu, we hłownych městach reformaciskich stawiznow. Dajće mi nětk dženša něšto wo tym powědać, štož smy hewak hišće na swojej jězbje 1967 nazhonili.

Krasnje je Boži dom w Hohnsteinnie (Sachs. Schweiz) ponowjeny. Wón steji na strašnej mjezy lužiskeho zornowca (Granit) a pškowca (Sandstein). Wobaj kamjenjej wšelako džěłatej, chodźitej. Wězo nic tak sylnje, zo by to bjez aparatow spóznać móhl, ale tola tak, zo je z tym cyrkej wotrožena. Stajnje ju jedyn geologiski institut swědomiče wobkedźbuje.

Sakska Šwica je jara rjana, a wjele turistow ju wopytuje a při tym tež přinđže do Hohnsteina, zo by sej tam wobhladało hród. Won je zajimawy a polny zrudnych wopominanjow. Tutón hród běše za hitlerski čas koncentraciske lěhwo. Zastup tam sěcha a daj sej rozestajeć, kak surowy je tehdomniši čas byl. — Potom pak dońdž tež do rjaneho Božeho domu.

Na druhim boku Łobja, wysoko horka w Rudnych horach w Altenbergu wobhladachmy sej w muzeju, kak so něhdy tam cyn dobywaše. Kamjenje so roztołkachy kaž jahly a so změšachy z wodu, zo nasto blóto, z kotrehož potom cyn wumychu. Džensa to po samsnym wašnju činja — jenož z wjele wjetšimi mašinami.

Lauensteinska cyrkej je tak rjec našeje Njeswačidskeje při wuzna, dokelž je samsny Michał Schwenke (zemrěl 1610), kotryž je naš kamjenty woltar tak krasnje zhotowil, tež woltar a klětku za Lauensteinski Boži dom wudžěłal.

W Olbernhauje mějachmy wosebje lube dožiwjenje. Wědžach, zo je tam stary lékar dr. Křižan, rodženy z Małeje Prahi pola Hodžija, při wuzny njeboh fararjow Křižanow. Je wón hišće žiwy? Někajkeje žony na hasy so woprašach za nim. „Haj, tón tu hišće je!“ Borze běch jeho bydlenje wuředžil.

„Pomhaj Bóh!“

Wjesele mi wotmołwi: „Wjerš pomazy!“

konjane. Ewangelisća wočakowachu wote mnje pomoc při swojim čěžkim džěle. Kak pak bych ja móhl jim pomhać, kiž běch tola sam hakle započer na tutym polu? Při tym nazhonich, kak tamni, kotrymž dyrjbach ja pomhać, najprjedy mi pomhachu. Dokelž je Rongo tak z boka wšitkich druhich stacijow, njemóžachu mje druzy misionaroyo wučić, ale prosí papuanscy ewangelisća to jara derje dokonjachu. Woni mi pomhachu jich řeč nawuknyć a mi powědachu ze swojich nazhonjenjow. Na dalokich pućowanjach ze znach tutech prostych křesćanow a sebi jich wysoko čěsću. Zwjetša přewodžowaše mje cyła skupina. Woni mi tež rozkladžechu naložki a wašnja

Dołho drje njebě wjace serbsce řeča, ale zabył swoju maćersćinu njebě. Kajka bě to radostna a zajimawa bjesada z lubym starcom.

Dale do Annaberga! Z tutym městom mje dawno hižom zwjazowachu wutrobne styki, byrnjež tam hišće ženje pobyl njeběch. Tam je čas swogeho žiwjenja byl za wučerja Serb z Poršic: njeboh Hamsch. Poršičenjo so cyle wěsće na njeho hišće dopomi-

Boži dom w Thossen

naju. Do druheje swětoweje wójny bě wón ze swogej hospozu w pjekarni bydlił. Rady wón nas w Budyšinku wopytowaše a rjane, pobožne rozmowy mějachmy hromadže. Z mojim njeboh nanom bě trochu w samsnej starobje. Wjele bě nam tehdom wo Annabergu powědał, kak je tam rady za wučerja byl a kajke zbožne wjesele je ze swojim wobdarjenym synom měl, kotryž bě na duchownstwo započal studować a je we wójnje padnył. Tuž tam nětko po Annabergu chodžach jako po „Hamschowym“ měsće.

Annaberg bu 1495 založeny a je so zasobu natwaril. 1499 započachu rjanu, wulku cyrkej twarić. 1519 ju poswjećichu, ale hakle 1525 ju dotwarichu. Škoda, zo nimam žadyn prawy wobraz wo tutym nadobnym Božim domje. Wosebje tam wobdźiwach překrasny wjelbowany wjerch. Naši wót-

pohanow, zo móžach na prawe wašnje z nimi wobhadžeć. Woni běchu moji wučerjo, moji „wotcojo“, a ja běch tón „mały“, tón nowačk, tón wučomc. Tež w dalšich lětach sym stajnje na jich radu poslušal.

Naše wopyty pola ewangelistow a na wsach njeběchu bjez plodow wostale. Předarjo so zaso znutřkownje zhrabachu a zapřimnychu swoje džělo z nowej horliwosću. Hdyž pohanjo widžachu, kak chutnje so wo nich starachmy, při wotbroćichu so zaso k nam. Nowe stacije ewangelistow móžachmy založić, tež na tamnej stronje hory Mt. Michael, hdžež bě hač dotal lute pohanstwo.

(Přichodnje dale)

cojo běchu mištrojo. Snano sej raz z wosadu tam dojdžemy. Annabergska cyrkej je dalokeje jězby hódna!

Rudne horiny (Erzgebirge) mje přeco zaso dopominachu na Sumawu w Českej. Poprawom běch sej je hi-naše předstajil: z wysokimi a impozantnymi horami. Cyly kraj je wysoki. 16. Augusta, hdyž běchu pola nas žita z wulkeho džěla hižom dom, steješe tam wšo žito hišće na stwjelcu. Późnje nalěčo a zažna zyma — to je tón burski problem w Rudnych horinach. A tola widžachmy tam horka rjane burske statoki.

Oberwiesenthal je někotremužkuli znaty jako město zymskeho sporta. Leži mjez wysokimaj horamaj Fichtelberg a Klinowecom (Keilberg) we hłubokej dolinje. Samo w horcym lěću tam skakachu ze sněhakami, wězo nic po sněze, ale po wukladženych matach. Na Fichtelbergu běše smjere wjele ludži. Tamny hosćenc bě so před něšto lětami wotpalil. Tón su nětko wjele rjeňšo zaso natwarili. Tam horka zymny wětr duješe. Korčma bě kopata polna. Na wobjed bychmy dyrbjeli što wě kak dołho čakać. Tuž hladachmy, zo zaso dele přinđžechmy z Drahtseilbahn. Krotka ale rjana to jězba!

W Vogtlandže zastupichmy do rjaneho, stareho wjesneho Božeho domu w Thossen, kotryž widźice na našimaj wobrazomaj. To je pječa najstarša cyrkej w tamnej wokolinje. Woltar je z časa do reformacije, dobre džělo njeznateho wuměłca.

Rjany woltar w Thossen na lěwej muri widžimy

Hdyž jědžechmy přez Durinsku, so raz spodžiwachmy. Město bě podobne na Mały Wjelkow, na Nisku a wězo na Ochranow (Herrnhut). Tuž so dopomnich: To móže jenož Ebersdorf być, Ochranowska wotnožka w Durinskej. Ebersdorf je nam znaty ze žiwjenja serbskeho misionara Handrija Hetaša. Prjedy hač bu Handrij Hetaš do Afriki wuposłany, bě wón někotre léta w Ebersdorfu za wučerja. Handrij Hetaš běše jako hólce na Garbarskej hasy w Budyšinje z přenjeho poschoda z wokna padnył na hasu. Njeby-li připadnje delka žona z korbom na chribjeće nimo šla, do kotrehož wón nutř padny, by drje wón moryw byl. Běše to woprawdže jenož připad? Handrij Hetaš je w tym widžal Božu hnadnu pomoc. — Z Ebersdorfom mje zwjazowachu serbske mysle!

Z wulkim zajimom sej wobhladachmy hród Burgk. Takle potajkim něhdy wosebny lud bydeše. Zajimawe, zajimawe! Džensa bohaći a mjenje bohaći hinak bydla — přijomnišo. Na

tutym hrodže su w hrodowskej kapali jedne Silbermannowe pišćele, kaž su tež w Chrostawje pola Šerachowa.

Přez Durinski lés džěchmy do rjanaeho zapadnojužneho džěla našeje republiki. Rady chcychmy sej Meiningen wobhladać, ale tam nas přechwata tajke njewjedro, kaž to hišće njepomnu: blyskanje, hrímanje, krupy a potom so dešć kidaše. My sej ze swojeho dušneho Trabanta njezwěrichmy a jědzěchmy dale do Springstille. Chcemy tola mjeno zeserbsčić „Skakaj mjelčo“? W Springstille běchmy hosćo hessenskeje cyrkwyje. Nje-

Boži dom w Springstille

bojće so, zo smy mjezy našeho wótcneho kraja na njedowolene wašnje překročili. Politiske a cyrkwinske mjezy so tu njekryja. Krajina wočoło Schmalkaldena čini pak někak hessenski začić.

Ja widžu, zo wam džensa njemožu dowupowědać, štož smy nazhonili a widželi. Tuž na zasopisanje a zasochitanje w februarskim čisle!

Gerhard Wirth

„Zyma“

Oratorij Handrija Zejlerja
a Korle Augusta Kocora

Tutón koncert 24. nazymnika 1967 w Budyšinje w žurli hotela „Město Budyšin“ běše jedne njewšědnje rjana naziwjenje. Wjele ludu bě so zešlo, ale hišće wjace by dyrbjalo na tajkim dnju do Budyšina chwatać. Oratorij „Zyma“ budže so tež hišće na druhich městnach hrać. Zo bychy tola naši Serbja sej tajku krasnu wěc wědzeli wazić!

„Zyma“ słuša do cykla Zejlerjowych počasow, kotrež je K. A. Kocor tak krasnje komponował. Najznačiše bě hać dotal „Nalěčo“, ale mi chce so zdać, zo móže „Zyma“ jako runje tak rjana placić, wosebje z krasnej orchestralnej hudźbu Jana Bulanka. Wšelke partije teksta a hudźby nas dopominaju na znate motiwy. To pak je nam runje lubo. My lubujemy rěć a myslje Handrija Zejlerja a runje tak hudźbu K. A. Kocora.

Naš najwutrobniji džak wšěm, kotřiž su tutón koncert zarjadowali a wuhotowali, předewšěm dirigentej a komponistej Janej Bulankej. W

Hesło na lěto 1968

Služće sebi jedyn druhemu z tym darom, kotryž je kóždy dostal!

I. Pětr. 4, 10 a

Wosada Jezom Chrysta ma wjele nadawkow a winowatosćow: Boha česćić a jemu služić, ewangelij připowědać, džěći rozwučować, dušowopastyrscce skutkować, wšelake zarjadować atd. Wažny džěl pak jeje služby je **diakonija**. Tutón grekski wuraz namaka so tež w našim hesle. Štó njeby so při tutym slowje dopomnił na našich **diakonow** a na naše **diakonisy**. A woni woprawdže žohnowanu diakoniju, službu činja! To wěmy a mamy připóznawać.

Ale runje wo to so w našim nowym lětnim hronu njejedna. Naš tekst njerěči wo někotrych, kotřiž maja wosebitu funkciju, ale wo wšitkich. „Kóždy“ tu steji. Kóždy je někajki dar dostal, kóždy je někak wobdarjeny! Tón móže rjenje rěčeć, druhí derje ličić, třeći derje pisać; tón móže wulkotnje praktisce džělać, druhí wě derje z džěćimi wobhadžeć, třeći je kmamy za wopyty pola chorych a starych; tón je jara muzikalny, druhí lubuje wumělstwo, třeći ma dobry pomjatk a je jara mudry, štož je wjele winojte w rozmolwje z druhimi, kiž hinak mysła hać my.

A z tym darom, kotryž je kóždy dostal, mamy my služić, a to nic jenož w šerokej zjawnosći, ale kóždy jednotliwy druhemu.

A hdyž widžimy někajku nuzu a wěmy, zo je něchtón we wuskosćach, njesměmy čakać, doniž tam njeje ně-

Do lěta 1968

Boh Knjez daj nam

čilosć a strowosć,

Boži měř a Bože žohnowanje

a wšitko, štož nam trěbne je

na čěle a na duši

a na posledku wěčnu zbožnosć

kajki farar abo sobudželaćer Znutřkowneho misionstwa došoł, njesměmy swarić a so horšić, jelizo njepřindže ničto! Kóždy prawy zastojnstwow a funkcijow, ale my mamy sami tam hić a pomhać a služić.

W prawej křesćanskej wosadze njecha ničto jenož něšto meć a wužiwać a być na wopačne wašnje „nawtarjeny“, ale kóždy ma być druhemu něšto! Kóždy prawy wučobnik ma być druhemu „jedyn Jezus“! A Jezus chce być služobnik. Won „njeje přišoł, zo by sebi dał služić, ale zo by sam služil a dał swoje žiwjenje k wumóženju za jich wjele“.

Na našich serbskich cyrkwinskih abo kubłanskich dnjach smy husto wo tym rěčeli, zo smy jedna wulka swójba! Haj, a w prawej swójbje pomha a služi kóždy rady druhemu!

Někotry tak myslí: „Ja sym wukřesćeny a konfěrměrowany, ja plaću swoje dawki. A někto móžu ja sebi žadać, zo cyrkej mi poslužuje. A cyrkej je

wězo farar, katechet, kantor, diakon a družcy cyrkwinsky sobudželaćerjo!“ To je wopak! Cyrkej smy my wšitcy! Wšitcy mamy služić jedyn druhemu. Prawa služba pochadza z lubosće. A lubosć pokazuje tež w kóždym wokomiku, što ma tón, kiž je zwólniwy služić, činić.

Hody smy zaso přědowali wo wulkej lubosći, kotruž je nam Bóh w Jezusu Chrystusu wopokazał. A někto placi za nas: „Lubujmy, přetož won je nas přjedy lubował.“ A runje tak ma nam w cyłym lěće 1968 před woćomaj stać: „Služmy sebi jedyn druhemu, přetož won je nam přjedy služil!“ A hdyž tam steji, zo ma kóždy služić z tym darom, kotryž je dostal, je to někak spokojace za nas. Tu sebi mjenjucy japoštoł přewjele nježada, tudy so njejedna wo wulke wěcy a wukony, kotrež sebi wot nas žadaja, tak zo móhl někajki prajić: „To ja njemožu, k tomu njejsym ja kmamy!“ Ně, ty dyrbiš jenož služić z tym darom, kotryž sy dostal! Wjace njetrjeba to być! A jedyn dar sy na kóždy pad dostal, haj snano samo někotre! A druhí je zaso druhe, hinaše dary dostal! A hdyž so wšitcy po tym maja, kajka rjana wzajomna služba, kajka wulka lubosć budže to mjez nami! Boh pomhaj nam k tomu! La.

Starosće našeje cyrkwyje

Hdyž je so synoda Sakskeje krajnjeje cyrkwyje wot 13. hač do 17. nowembra 1967 w Drježdžanach schadźowala, potom so wona wězo njeje jenož ze starosćimi bědžila. Z rozprawy biskupa zhonichmy tak wjele dobrego a pozběhowaceho wo cyrkwinskih a duchownym žiwjenju w našeje ewangelisko-lutherskeje cyrkwi, zo mamy wšu přičinu so Bohu za to džakować.

Nětk pak je tón wosebity nadawk synody, planować a so starać za přichod. Tak ma so nazymu kóždy króć wobzamknyć finančny plan za přichodne lěto. Naša cyrkej ma starosće pjenjenz dla. Lěto 1966, kotrehož wotlicenje měješe synoda pruwować, bě hišće z dobrom zbytkom wušło. Kak budže z lětom 1968? Po planje budže deficit.

Synoda so přeco zaso zaběra, kak móhlo so w cyrkwi najlěpje duchowne mocy a pjenjezne srědky naložować, zo by kóždy farar a druhí cyrkwinski zastojnik na tym městnje džělał, hdžež jeho najnužnišo trjebaju a hdžež móže swoje dary najlěpje naložować. Synoda je jedyn zakon wobzamknyła, kotryž dyrbi w tutym nastupanju spomožny być.

Nimo cyrkwinskih dawkow, kotrež so wobliča po dochodach, zběra cyrkej tež cyrkwinski přinošk na wosobu. Wón wučinješe dotal 3,— hr. Wot lěta 1968 so tutón přinošk na 5,— hr. powyši.

Njeh mamy na synodze husto dosć starosćiwce wuradžowanja, tak je tola pozběhowace, w kak dobrym duchu smy tam zjednoćeni, njeh smy tež druhdy wšelakeho měnjenja.

Serbski superintendent.

Boh z černjow róže plodži
a k dobremu wšo wodži.

Łwosadow

Klukš: Hdyž hladáš z města na holu dele, tak njewidziš jenož Malešansku cyrkwe, ale nazdala tež wěžu Klukšanskeje cyrkwe. A hdyž po Mužakowskej jědžeš, so jej bližiš a hižo přez pola a luki widziš, zo by jara nuzne było, wěžu a cyrkwe zwonka ponowić. Ale tež znutřka by to trěbne było. Cyrkwinske předstejićerstwo je so na swojim poslednim posedženju z perspektiwnym planom zaběrało a wobzamknyło, zo so do tutoho wulkeho džěła podamy. Nam je wězo při tym jasne, zo budžemy hišće lěta čakać dyrbjec, doniž so nam tutón objekt dowoli, ale wjeselimo zo hižo dopředka, zo budže naša rjana Łužica potom zaso wo něšto rjeńša. W našich sonach

wójnje by kulka jeho do wutroby trjěchila, hdy njeby dwójce 5.— hr. před wutrobu w zaku měl. Jedne 5.— hr. kulka přerazy a w druhich 5.— hr. wona dale njemóžeše. Bóh žohnuj jeho dny na našej zemi. Lubje gratulujemy našemu bratřej W u j c e j w Klukšu k jeho 90inam. Wón je nam hižo wot Serbskich cyrkwinskih dnjow sem znaty. 10. januara je 90 lět na Božej zemi. A přeco je hišće mjez nami. Njedawno bě mjez wopytowarjami Bibliskeho tydženja. Ale tež kemši swěru chodži. Steji hišće wosrjedź žiwjenja wosady. Jeho koleso jeho wšudže dowjeze. hdžež chce. Bóh tež jeho žohnuj!

Klukš: Prosimy džensa wšěch čitarjow „Pomhaj Bóh“, kiž w našej wosadze abo zwonka bydla, zo bychu při swojich wopytach nowych woteběrjow wabili. W našej wosadze čita

dy. Wóčko a wutroby so sobu zwjeseła, hdyž tute krasne wutwory widzi-my. Bychmy našej wosadze tež tajke łopjeno popřeli.

Z Českeje. Superintendent Jan Nevečeřal z Wařawy bu 23. nowembra 1967 we wulkej žurli Teologiskeje fakulty Komenskeho w Praze powyšeny na doktora teologija honoris causa. Swjatočnosť zjednoći wjele hošći z ČSSR a z wukraja, zastupjerjow cyrkwe, teologiskich fakultow a ekumeniskeho hibanja. Dr. theol. Jan Nevečeřal je potomnik čěskich eksulantow a je hižom wjac lět předsyda pólскеje ekumeniskeje rady. Na promociji a na swjedźenskeje hoščinje, kotraž bu za prošonych hošći wuhotowana, je so wotměnjeje česce a pólске řečalo. Praska promocija je swědčiła wo wuskich česko-pólских stykach. Nowy doktor wěnowaše fakultnej knihowni mikrofilm drohotneje pólскеje Biblije z lěta 1563, kotraž běše přeni protestantski přeložk swjateho Pisma a je měla wulki wliw na čěski přeložk kralicekeje Biblije z drugeje polojcy 16. lětotka. E. J.

Loni běchmy w Slepom na Serbskim cyrkwinskih dnju

Naša protyka na lěto Knjeza 1968

26. 2. Kublanski džěn w Budyšinje

16. 6. Serbski cyrkwinski džěn w Njeswaćidle

17.—21. 6. Kublanski čas serbskich fararjow

widzi-my hižo našu wěžu w krasnej žoltej pyše. Nadzijamy so, zo změje naša wosada wjele šćedriwych dawarjow. Mamy přeco hišće tón rjany wopór wot 3 300.— před wočomaj, kiž nam nadziju dawa, zo budže wosada zwólniwa, za tutón rjany nadawk woprować. Nadzijamy so, zo budže móžno, w přichodnych měsacach pluno-we tepjenje do cyrkwe zatwarić a naš kantorat skončnje wobmjetać.

Klukš: 4. decembra 1967 móžeše naš luby serbski wosadny Hatnik ze Zalhowa swoje 89. narodniny swjećić. Wjele wě bjesadować wo bohatych nazonjenjach swjeho dolneho žiwjenja, zo nam čezko je, přehlad wobchowac. Da stejachmy raz hromadze před cyrkwu, do kotrejež wón rady a swěru chodžeše, a powědachmy ze žiwjenja. Je to samy Boží džiw, zo je wón džensa hišće žiwy. W přenjej

jenož 70 swojbow Pomhaj Bóh. Ličba by pak móhla wjetša być. Mamy wo wjele wjac serbskich domow. Prosimy wšěch, kiž „Pomhaj Bóh“ lubuja, wo pomoc.

Klukš: Wulke hodowne wjesela měješe naša ptačina. Po puću z města do Niskeje wona po stach sedžeše. Swjećachu hižo dočasnje Ptaći kwas. Puć njebě jenož z pěskom posypane, ale tež ze zornom, kiž wulke transportowe awta zhubuju. Puć bě čorny. Bažanty, kopy (Amseln), sykorki a druge ptaki njeběchu so dołho prosyć dali. Njestarajće so, Bóh so stara za was!

Klukš: Cyrkwinske předstejićerstwo Klukšanskeje wosady so prócuje wo wosadnik. Hižo je so druhe čisło zapodało, zo by so čisć dowolił. Husto dosć smy se wobhladali rjane łopjeno Rakečanow a tež Sebničanskeje wosa-

Prědowanje před dwórnišćom

Lěto wob lěto jeho wuhladam. Tam před dwórnišćom wón steji ze swojimi hodownymi štomami. Njedawno, sobotu do 2. adwenta, bě sej wón štomiki z rěblowanym wozom tam dowjezc dał. A nětč wón tam steji. Čaka na kupcow. Mój so hižo znajemoj. Ja džěch hnydom pondželu k njemu a wuzwolich sej „naš“ štomik.

„Nó, kak so wjedže?“

„Přeco derje! Ludžo přiřdu z časom. Štož je přeni, ma najrjeńši štom. To so wě.“ Dwě njedželi wón tam steji.

Zadyn dom bjez hodowneho štom! To je rjany naložk. Chcemy tola k hodom kusk lěsa, kusk přirody mjez nami mjeć. Ale tónle kusk lěsa njeje po našim měnjenju dosć wupyšeny. Tuž wisaja na kóncu kulki a placki a bracle na hatužkach.

Nima nam hodowny štom něšto prajić? Mi wón powěda wo Hadamje a wo Chrystusu. Hadam bu winowaty před Bohom, dokelž bě jědl wot tamneho štom. Hodowny štom pak mi praji: Jezus je so narodził, zo by nas wumožil.

Mjez tym měješe štomikar nowych kupcow wobstarac.

Potom měješe zaso chwile za mnje. Rjeknych: „To je tola poprawom škoda, tajke rjane štomiki podrězac!“

„Nó haj, to wšak hinak njendže.“

Myslu na to, zo je to přiřunanje. Prjedy hač hodowny štom wupyšimo, dyrbi wón „wumřec“. Jeho žiwjenje zańdže. Runje běch překupcej rjekł, zo je mi tych štomikow žel. Ale to wšak hinak być njemóže. Hdžež so nam nowe žiwjenje, hodowna hnada dostanje, dyrbi to, štož je stare, zańc. Štom w lěsu dyrbi „wumřec“, zo by nowu pychu dostał. Hadam dyrbjěše wumřec, a Chrystus bu narodženy. Woboje mi powěda hodowny štomik.

Naklad Domowina. — Wuchadza z licencu č. 417 nowinskeho zarjada pola předsydy ministerskeje rady NDR jonkroč za měsac. — Rjaduje Konwent serbskich ewangeliskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswaćidlski. — Čisć: Nowa Doba, čisćer-nja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-3595).